

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 13, 2019

Nummer 13, 2019

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:958](#) 14-06-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:707](#) 10-05-2019

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:4516](#) 23-05-2019

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:1272](#) 08-05-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:3744](#) 30-04-2019

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:1430](#) 23-04-2019

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:1231](#) 09-04-2019

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:790](#) 26-03-2019

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2019:3622](#) 01-05-2019

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2019:1194](#) 29-03-2019

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2019:1191](#) 27-03-2019

RECHTSPRAAK

Is eiseres op de voet van artikel 1:102 BW/artikel 1:102 (oud) BW aansprakelijk voor schulden die (al dan niet) voortvloeien uit hoofde van overeenkomsten van geldlening die haar inmiddels voormalig echtgenoot met verweerders gesloten zou hebben gedurende hun huwelijk? Beperking van verhaal op grond van tweede zin van artikel 1:102 BW. Moet die beperking in dictum van de uitspraak worden opgenomen?

In dit geding vorderen verweerders de hoofdelijke veroordeling van eiseres en haar inmiddels voormalig echtgenoot tot betaling van, kort gezegd, het bedrag van € 93.000. Zij hebben aan hun vordering jegens eiseres ten grondslag gelegd dat deze voortvloeit uit geldleningen die de voormalig echtgenoot van eiseres met hen is aangegaan vóór de ontbinding van het geregistreerd partnerschap van de voormalig echtgenoot en eiseres, voor de terugbetaling waarvan eiseres op grond van artikel 1:102 BW aansprakelijk is.

De rechtbank heeft de vordering jegens de voormalig echtgenoot toegewezen en die jegens eiseres afgewezen. Zij overwoog met betrekking tot de vordering jegens eiseres, samengevat, dat niet is komen vast te staan dat de geldlening een schuld betreft waarvoor eiseres op grond van artikel 1:102 BW aansprakelijk is.

Het hof heeft het hoger beroep ten aanzien van de voormalig echtgenoot verworpen en het vonnis van de rechtbank vernietigd voor zover daarbij de vordering jegens eiseres is afgewezen. Het heeft eiseres veroordeeld tot betaling van een bedrag van € 93.000 in hoofdsom, en bepaald dat eiseres ten aanzien van dat bedrag naast haar voormalig echtgenoot hoofdelijk aansprakelijk is.

Eiseres, die tot uitgangspunt neemt dat het hof haar hoofdelijke aansprakelijkheid heeft gebaseerd op artikel 1:102 BW zoals dat sinds 1 januari 2012 luidt, klaagt dat het hof heeft verzuimd in het dictum de in die bepaling voorziene beperking op te nemen. Het hof heeft zich niet expliciet uitgelaten over de vraag of in deze zaak het huidige dan wel het oude artikel 1:102 BW van toepassing is. Uit de omstandigheid dat het hof het door verweerders van eiseres

gevorderde bedrag van € 93.000 geheel heeft toegewezen, valt echter af te leiden dat het hof is uitgegaan van het huidige artikel 1:102 BW. Bij toepassing van het oude artikel 1:102 BW zou eiseres immers slechts voor de helft aansprakelijk zijn. Deze uitleg van het arrest vindt bevestiging in de brief van 24 mei 2018, waarin het hof het op artikel 31/32 Rv gebaseerde verzoek van eiseres om de beperking van de verhaalsmogelijkheid die is opgenomen in het sinds 1 januari 2012 geldende artikel 1:102 BW aan de veroordeling toe te voegen, heeft afgewezen op de grond dat die beperking reeds uit de wet voortvloeit.

Blijkens de gedingstukken zijn beide partijen in de feitelijke instanties uitgegaan van toepasselijkheid van het huidige artikel 1:102 BW. Het hof heeft kennelijk geoordeeld dat het hem daarom niet vrijstond het oude recht toe te passen. Tegen dat oordeel is geen klacht gericht. Weliswaar stelt de vrouw een klacht voor (onder meer) het geval de Hoge Raad oordeelt dat het hof niet is uitgegaan of niet had mogen uitgaan van het huidige artikel 1:102 BW, maar de klacht houdt niet in dát het hof die bepaling niet had mogen toepassen. Daarom moet in cassatie van de toepasselijkheid van het huidige artikel 1:102 BW worden uitgegaan. Ingevolge de tweede zin van dit artikel is een echtgenoot na ontbinding van de huwelijksgemeenschap hoofdelijk aansprakelijk voor schulden van de gemeenschap waarvoor hij voordien niet aansprakelijk was. Het slot van de tweede zin ('met dien verstande ...') beperkt niet de toewijsbaarheid van de vordering tegen die echtgenoot, maar slechts de verhaalsmogelijkheden ter zake van die vordering. De rechter is daarom niet gehouden om, ook zonder dat daarom is verzocht, in het dictum die reeds uit de wet voortvloeiende beperking aan de toewijzing van de vordering te verbinden. De klacht van eiseres faalt dus.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-06-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:958

Zaaknummer: 18/01656

RECHTSPRAAK

Gezag, hoofdverblijf en omgang. Stiefmoeder belanghebbende in deze zaak, waar twee van de drie kinderen hoofdverblijf hebben en zullen houden bij de vader en de vader het gezag over deze kinderen heeft. Nauwkeurige omgangsregeling met de moeder.

In verband met de echtscheidingsstrijd tussen de ouders zijn de drie kinderen in november 2013 onder toezicht gesteld. Zij hadden toen hun hoofdverblijf bij de moeder. Twee van de drie kinderen wonen sinds januari 2016 bij de vader op basis van een machtiging uithuisplaatsing. Sindsdien is deze machtiging verlengd. De ondertoezichtstelling is laatstelijk verlengd tot mei 2019.

Het gezag en het hoofdverblijf van de kinderen die bij de vader zijn alsmede de omgang is in geschil. De rechtbank heeft de vader het eenhoofdig gezag over de kinderen die bij hem verblijven toegekend en het hoofdverblijf bij hem bepaald, alsmede een omgangsregeling met de moeder bepaald. De moeder is hiervan in hoger beroep gekomen. Het hof bekrachtigt de beslissing van de rechtbank, ook al heeft een van de minderjarigen die bij de vader verblijft de wens om weer bij de moeder te wonen.

De vader is hertrouwd. Over de procesrechtelijke positie van de partner van de vader overweegt het hof als volgt.

De vraag naar de procesrechtelijke positie van de huidige partner van de vader, en in het bijzonder of zij als belanghebbende moet worden aangemerkt, is een vraag waarover het hof zelfstandig en ook ambtshalve moet oordelen. Bij de beoordeling van die vraag is leidend artikel 798 lid 1 Rv waarin voor zaken van personen- en familierecht in andere zaken dan scheidingszaken is opgenomen dat 'onder belanghebbende wordt verstaan degene op wiens rechten of verplichtingen de zaak rechtstreeks betrekking heeft' (eerste volzin) en meer specifiek is opgenomen dat (ook) als belanghebbende wordt aangemerkt 'degene die niet de ouder is en de minderjarige op wie de zaak betrekking heeft ten minste een jaar als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt' (tweede volzin).

Het hof heeft – anders dan de rechtbank en onder het passeren van het bezwaar van de zijde

van de moeder – de huidige partner van de vader aangemerkt als belanghebbende in onderhavige procedure. De twee minderjarige kinderen waarom het gaat, worden immers al sinds januari 2016 binnen het gezin van de vader en de stiefmoeder verzorgd en opgevoed. Weliswaar heeft alleen de vader (mede) ouderlijk gezag over beide kinderen en niet (ook) de stiefmoeder, maar zij draagt wel al geruime tijd feitelijke (mede) verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding van de kinderen. De omstandigheid dat sprake is van verzorging en opvoeding binnen het gezin voor de duur van meer dan een jaar, is – gelet op de tweede volzin van het eerste lid van genoemd artikel 798 Rv – voldoende om haar aan te merken als belanghebbende. Het hof is voorts van oordeel dat inmiddels sprake is van een (zeer) nauwe betrekking tussen de stiefmoeder en beide kinderen welke betrekking het hof aanmerkt als *family life* zoals bedoeld in artikel 8 EVRM. Daarbij raakt onderhavige kwestie, zeker waar het gaat om het hoofdverblijf van de beide kinderen, ook het *family life* van de stiefmoeder. Ook op basis van de eerste volzin van het eerste lid van genoemd artikel 798 Rv dient de huidige partner van de vader derhalve als belanghebbende te worden aangemerkt.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 23-05-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:4516

Zaaknummer: 200.247.688/01

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Behoeftigheid. Man, ondernemer in eenmanszaak, heeft niet aangetoond dat hij niet in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien. Van de IB-ondernemer mag in redelijkheid worden verlangd dat hij zijn inkomen goed staft, zo nodig aan de hand van een ondernemingsplan.

De rechtbank heeft het verzoek van de man om ten laste van de vrouw partneralimentatie vast te stellen afgewezen. De man is hiervan in hoger beroep gegaan.

Het hof stelt de nettobehoeftige van de man vast op € 1442 per maand.

Ter zake van de behoeftigheid van de man overweegt het hof als volgt. De man heeft gesteld, samengevat, dat hij ondernemer is en dat hij niet in staat is om een zodanig inkomen uit zijn onderneming te halen dat hij in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien. De vrouw heeft dit gemotiveerd betwist.

Gelet op de gemotiveerde betwisting van de vrouw had het naar het oordeel van het hof op de weg van de man gelegen om zijn stellingen nader met stukken te motiveren. Zo had de man inzichtelijk kunnen maken wat hij precies doet als ondernemer door bijvoorbeeld een ondernemingsplan te overleggen. Ook had hij jaarstukken kunnen overleggen en/of prognoses van de te verwachten omzet van zijn onderneming. Het enkel overleggen van een eigen kopie van de aangiften omzetbelasting over 2018 is naar het oordeel van het hof onvoldoende om de hoogte van zijn inkomen en in het bijzonder zijn gestelde ontoereikende verdien capaciteit aan te tonen. Verder heeft de man, desgevraagd door het hof, ter zitting volmondig te kennen gegeven dat hij niet solliciteert om aan een (andere) baan en inkomen te komen, noch is gebleken dat de man een uitkering heeft aangevraagd waarmee hij (gedeeltelijk) in zijn levensonderhoud kan voorzien. Gelet hierop is het hof van oordeel dat de man niet, althans onvoldoende inzichtelijk heeft gemaakt dat hij een dusdanig laag inkomen geniet dat hij niet in staat is om volledig in zijn eigen levensonderhoud te voorzien. Het hof heeft hierbij tevens in aanmerking genomen dat de man ter zitting bij het hof heeft gesteld dat hij ten tijde van het huwelijk wel een inkomen had en ook heeft bijgedragen aan de kosten van het gezin.

Gelet op het voorgaande is het hof van oordeel dat de man geacht kan worden volledig in zijn eigen levensonderhoud te voorzien, zodat zijn verzoek tot vaststelling van partneralimentatie dient te worden afgewezen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 08-05-2019

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2019:1272

Zaaknummer: 200.243.408/01

RECHTSPRAAK

Burgerlijke stand. Verbetering van de geboorteakte door de gegevens van de duomoeder te verwijderen uit de geboorteakte. Wel houdt het kind haar geslachtsnaam.

De officier van justitie verzoekt om wijziging van de geboorteakte van het kind (een zoon). Daaruit worden de gegevens van de duomoeder als tweede moeder geschrapt. Wel houdt het kind de geslachtsnaam van de duomoeder.

Het kind is staande het huwelijk van de geboortemoeder en de duomoeder geboren, maar vast staat niet of het kind is verwekt door middel van kunstmatige donorinseminatie. Er is ook geen bewijs onbekende donor overgelegd van de Stichting kunstmatige bevruchting. Het kind is door de duomoeder op 5 februari 2019 erkend door de duomoeder. Er zijn nog twee andere kinderen, geboren in 2014 en 2017.

Pas door de latere erkenning is het kind juridisch het kind van de duomoeder geworden.

De duomoeder en de geboortemoeder oefenen ingevolge artikel 1:253sa BW het gezamenlijk gezag uit over hun kind. Er is geen andere ouder die in familierechtelijke betrekking tot het kind staat. Uit hoofde van het gezamenlijk gezag konden zij in principe gezamenlijk een keuze doen voor de geslachtsnaam van het kind uiterlijk bij de geboorteaangifte (art. 1:5 lid 4 BW). Dat is kennelijk niet gebeurd. In principe heeft het kind dan de geslachtsnaam van de geboortemoeder (art. 1:5 lid 5 aanhef en onder a BW). In dit geval hebben de andere kinderen de geslachtsnaam van de duomoeder en heeft dit kind dan ook deze geslachtsnaam op grond van artikel 1:5 lid 8 BW.

Conclusie van dit alles is dat de duomoeder niet als tweede moeder in de geboorteakte vermeld kan staan en die gegevens daarom uit die geboorteakte verwijderd moeten worden conform het verzoek van de officier, maar dat het kind wel de geslachtsnaam van de duomoeder behoudt.

De rechtbank wijst het verzoek van de officier van justitie toe.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 01-05-2019

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2019:3622

Zaaknummer: C/15/286310 / FA RK 19-1570

RECHTSPRAAK

IPR. In Marokko gesloten huwelijk tussen in Nederland onder curatele gestelde Nederlands-Marokkaanse man en 21 jaar jongere Marokkaanse vrouw. Man vraagt achteraf toestemming voor het huwelijk. Hof wijst verzoek af, omdat de formele en materiële vereisten voor het aangaan van een huwelijk beheerst worden door het recht van het land waar het huwelijk wordt voltrokken.

Verzoeker, die de Marokkaanse en de Nederlandse nationaliteit heeft, is geboren in 1974 te Marokko.

Bij beschikking van de Rechtbank Midden-Nederland van 1 februari 2013 is verzoeker onder curatele gesteld wegens een geestelijke stoornis, met benoeming van een curator.

Verzoeker is in 2016 in Marokko gehuwd met een vrouw die de Marokkaanse nationaliteit heeft, geboren is in 1995 en woont in Marokko.

Verzoeker heeft op 21 maart 2017 de gemeente verzocht het huwelijk in te schrijven in de Basisregistratie Personen. Bij brief van 11 april 2017 heeft de gemeente verzoeker meegedeeld niet aan dit verzoek te zullen voldoen wegens strijd met de openbare orde, aangezien verzoeker (ook ten tijde van het huwelijk) onder curatele staat, niet bekwaam is tot het verrichten van rechtshandelingen en het huwelijk is voltrokken zonder de, in geval van curatele in Nederland vereiste, toestemming van de curator of de kantonrechter.

Bij verzoekschrift van 6 juni 2017 heeft verzoeker de kantonrechter verzocht om – achteraf – toestemming te verlenen voor het aangaan van het huwelijk.

De curator heeft de kantonrechter geadviseerd om geen toestemming te verlenen voor het huwelijk. Hij is van mening dat verzoeker nauwelijks in staat moet worden geacht om een relatie te onderhouden, laat staan een huwelijkse relatie. Volgens de curator is het huwelijk buiten verzoeker om gearrangeerd. De curator is van mening dat verzoeker zelf niet tot het aangaan van een huwelijk in staat kan worden geacht. Daarbij is de curator van mening dat zijn vrouw, die 21 jaar jonger is dan verzoeker, geen goed beeld kan hebben van wat haar in

Nederland te wachten staat. Bij de bestreden beschikking heeft de kantonrechter het verzoek van verzoeker om – achteraf – toestemming te verlenen voor het aangaan van het huwelijk afgewezen. Verzoeker is hiervan in hoger beroep gekomen en verzoekt alsnog de toestemming te verlenen, zoals ingevolge artikel 1:38 BW vereist.

Het hof stelt vast dat in de onderhavige zaak sprake is van een in Marokko gesloten huwelijk tussen twee personen die de Marokkaanse nationaliteit als gemeenschappelijke nationaliteit hebben waarvoor nu, achteraf, toestemming van de Nederlandse rechter wordt gevraagd.

De erkenning van dit huwelijk ligt niet aan het hof voor.

Naar Nederlands internationaal privaatrecht worden de formele en de materiële vereisten voor het aangaan van een huwelijk beheerst door het recht van het land waar het huwelijk wordt voltrokken, in dit geval: door Marokkaans recht. Nu het huwelijk tussen verzoeker en [echtgenote] naar Marokkaans recht reeds is voltrokken, dient in principe van de rechtsgeldigheid daarvan te worden uitgegaan.

Naar het oordeel van het hof valt het onderhavige verzoek buiten het bestek van artikel 1:38 BW, nu dat artikel ziet op toestemming voor een huwelijk naar Nederlands recht. In casu is echter geen sprake van een huwelijk naar Nederlands recht.

Wellicht ten overvloede overweegt het hof nog dat ook het ex artikel 1:69 BW inroepen van de nietigheid van het huwelijk wegens het ontbreken van toestemming ex artikel 1:38 BW, niet van toepassing is nu algemeen in de rechtsliteratuur wordt aangenomen dat het recht dat van toepassing is op de formele en materiële huwelijksvereisten, ook de vraag beheerst van de gevolgen/sancties indien niet aan de betreffende vereisten van dat recht is voldaan. Ook daarvoor geldt derhalve in dit geval het Marokkaanse recht; toetsing van een in Marokko gesloten huwelijk tussen twee Marokkaanse burgers valt buiten de jurisdictie van de Nederlandse rechter.

Het hof vernietigt de beschikking van de kantonrechter en wijst het verzoek af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 30-04-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:3744

Zaaknummer: 200.246.481

RECHTSPRAAK

Gezag na overlijden van de moeder. Toewijzing van het verzoek van de vader door de rechtbank om met het gezag belast te worden, in afwijking van de wens van de moeder. Alsnog afwijzing van het verzoek van de vader. Neutrale instantie (GI) wordt belast met de voogdij.

In eerste aanleg is na overlijden van de moeder de vader belast met het gezag over de kinderen. De moeder had alleen het gezag. De vader had de kinderen na het overlijden van de moeder met vervangende toestemming van de rechter, erkend. De grootmoeder, die na het overlijden van de moeder steeds voor de kinderen heeft gezorgd, komt in hoger beroep van de beslissing van de rechtbank. Zij wil dat voorlopig een neutrale instantie wordt belast met het gezag. De Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) adviseert dit ook.

Uit het dossier en het verhandelde ter zitting is het volgende gebleken. De man en de moeder van de kinderen zijn gehuwd in april 2016. Omdat de man de kinderen voorafgaand aan het huwelijk nog niet had erkend, is de moeder belast gebleven met het eenhoofdig gezag over de kinderen. In november 2016 heeft de moeder een verzoek ingediend tot echtscheiding. Zij was toen al ernstig ziek, als gevolg waarvan ze in december 2016 is overleden. De echtscheiding was ten tijde van het overlijden nog niet rond. Voorafgaand aan het overlijden van de moeder heeft zij in het gezagsregister laten optekenen dat het haar wens was dat de grootmoeder de voogdij over de kinderen zou krijgen. De kinderen wonen sinds eind 2016 bij de grootmoeder. In april 2017 is een begeleide omgangsregeling opgestart tussen de man en de kinderen, waarbij de man eenmaal per drie weken begeleide omgang met de kinderen had. In januari 2018 is deze omgang teruggebracht naar een uur in de zes weken, onder begeleiding. Na in een incident tijdens de omgang op 14 juni 2018, waarbij volgens de pleegzorgbegeleider een handgemeen tussen de man en [kind A] heeft plaatsgevonden, heeft de omgang enkele maanden stilgelegen. Sinds december 2018 ziet de man de kinderen eenmaal in de drie weken anderhalf uur, welke omgang wordt begeleid in het kader van een BOR-traject. Nadat de rechtbank de man had belast met het eenhoofdig gezag, hebben de grootouders zich beroepen op hun blokkaderecht, waardoor de verblijfplaats van de kinderen niet verplaatst kon worden naar de man. Vervolgens heeft de rechtbank de kinderen onder toezicht gesteld van de

gecertificeerde instelling (GI) en een machtiging uithuisplaatsing afgegeven voor plaatsing van de kinderen bij de grootmoeder.

Het hof overweegt als volgt. De kinderen hebben in 2016 een groot verlies geleden door het overlijden van hun moeder. Zij zijn daarna opgevangen door de grootmoeder en haar man, hetgeen in overeenstemming was met de wens van de moeder zoals aangetekend in het gezagsregister. De Raad concludeert in zijn rapportage van 22 augustus 2018 dat de kinderen zich op dit moment goed ontwikkelen, hoewel er wat zorgen zijn over de sociaal-emotionele ontwikkeling van het jongste kind, die de komende periode verder moeten worden onderzocht. Ook de GI geeft aan dat de kinderen het goed doen bij de grootmoeder en dat er geen zorgen zijn over hun ontwikkeling. Over de betrokkenheid van de man bij de opvoeding van de kinderen voorafgaand aan het overlijden van de moeder verschillen de man en de grootmoeder van mening. De grootmoeder stelt dat de man een minimale rol heeft gespeeld in de opvoeding van de kinderen, terwijl de man stelt dat hij zeer betrokken is geweest bij de opvoeding. Door het hof is niet vast te stellen wat de precieze rol is geweest van de man. Wel is duidelijk dat hij tweemaal voor een langere periode in het buitenland heeft verbleven, de laatste periode – naar eigen zeggen – van medio februari 2014 tot eind december 2015 op Curaçao. Parlan geeft in het verslag van de omgang van 22 juni 2018 aan dat de omgang erop gericht is de kinderen inzicht te geven in wie hun vader is. Zijn rol in de opvoeding van de kinderen is, gelet daarop, vooralsnog een beperkte geweest. Parlan geeft aan dat de man niet in staat is de kinderen op een constructieve manier te begeleiden en te begrenzen. Overplaatsing van de kinderen zou volgens Parlan zeer schadelijk voor hen zijn.

De kinderen wonen nu (bijna) twee en een half jaar bij de grootouders. Ter zitting heeft de man aangegeven dat het zijn doel is dat de kinderen bij hem komen wonen. Dat zou betekenen dat de kinderen nu na enkele jaren opnieuw worden geconfronteerd met het wegvallen van een voor hun ontwikkeling belangrijke hechtingsfiguur, te weten hun grootmoeder. Ook zouden zij opnieuw van school moeten wisselen. Zeer aannemelijk is dat de kinderen na het verlies van hun moeder en alle veranderingen die dat in hun leven teweegbracht, kwetsbaar zijn op het gebied van hun sociale en emotionele ontwikkeling. Dit maakt dat zij er een sterk belang hebben dat hun recht op een continue en stabiele opvoedomgeving (vgl. art. 20 IVRK) wordt gewaarborgd. Klaarblijkelijk gaat het op dit moment goed met de kinderen. Zij ontwikkelen zich goed bij de grootouders. Niet gebleken is daarbij dat de zorgen die de man heeft omtrent de schoolprestaties van de kinderen gegrond zijn. Tevens is onduidelijk wat de opvoedvaardigheden van de man zijn. De man heeft een beperkte omgangsregeling met de kinderen, welke in 2018 ook voor langere tijd stil heeft gelegen.

Gelet op het voorgaande is het hof van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat met

toewijzing van het verzoek van de man om hem te belasten met het eenhoofdig gezag over de kinderen, de belangen van de kinderen zullen worden verwaarloosd. Het hof zal het verzoek van de man dan ook afwijzen.

Dat neemt niet weg dat het hof het van belang acht dat de kinderen omgang behouden met hun vader en dat zij een band met hem kunnen opbouwen. Aangezien de man en de grootmoeder (nog) niet in staat zijn om constructief met elkaar te communiceren – er zal nog een begin moeten worden gemaakt met de noodzakelijke systeemtherapie – zal het hof, overeenkomstig het verzoek van de Raad en de grootmoeder, de GI als neutrale instantie belasten met de voogdij over de beide kinderen. Het hof acht dat het meest in het belang van de kinderen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2019:1430

Zaaknummer: 200.244.622/01

RECHTSPRAAK

Pensioenverrekening (Boon/Van Loon). Geen rechtsverwerking, evenmin andere gronden om niet tot pensioenverrekening over te gaan.

Partijen zijn in 1972 gehuwd in gemeenschap van goederen. Hun huwelijk is op 30 juni 1989 ontbonden.

De man is in 2014 65 jaar geworden. De vrouw heeft hem in 2015 een brief geschreven en een beroep gedaan op pensioenverrekening. In 2017 heeft het ABP een berekening verschaft van de contante waarden van de door de man opgebouwde pensioenaanspraken. De rechtbank heeft de vordering tot pensioenverrekening toegewezen in die zin dat de man over de periode 2014-februari 2018 een bedrag ineens moet betalen en vervolgens gedurende 21 maanden een bedrag van ongeveer € 173 per maand. Deze verplichting vervalt bij overlijden van een van partijen.

De man is hiervan in hoger beroep gekomen. Hij beroept zich er in de eerste plaats op dat destijds een stilzwijgende boedelverdeling heeft plaatsgevonden waarvan de pensioenrechten deel uitmaakten, zodat de vordering tot verdeling verjaard is. De vrouw heeft destijds bij de rechtbank een bevel tot verdeling gevorderd, heeft zich ontfermd over het overgrote deel van de boedel en de man heeft zich hierbij neergelegd in de wetenschap dat aan de vrouw de waarde van het nabestaandenpensioen toekwam en aan hem de waarde van het ouderdomspensioen. De vrouw betwist deze stilzwijgende verdeling. De inboedelgoederen zijn aan de vrouw gelaten, omdat zij met de kinderen in het huis bleef wonen. Het hof oordeelt dat in het licht van het verweer van de vrouw de man zijn stelling dat hetzij een stilzwijgende boedelverdeling heeft plaatsgevonden waartoe ook de pensioenrechten behoorden, hetzij in het geheel niet is gesproken over een verdeling, onvoldoende heeft onderbouwd.

Vervolgens beroept de man zich op de klachtplicht van artikel 6:89 BW. Aan de vrouw zou daarom helemaal geen beroep meer toekomen op het haar toekomende deel van het pensioen. Deze grief faalt. Uit de parlementaire geschiedenis volgt dat de bepaling ertoe strekt de schuldenaar die een prestatie heeft verricht te beschermen, omdat hij erop moet kunnen rekenen dat de schuldeiser met bekwame spoed onderzoekt of de prestatie aan de verbintenis

beantwoordt en dat deze, indien dit niet het geval blijkt te zijn, zulks eveneens met spoed aan de schuldenaar mededeelt (Parl. gesch. Boek 6, p. 316-317).

Gelet op deze strekking, alsmede op de bewoordingen waarin de bepaling is gesteld – gesproken wordt over ‘een gebrek in de prestatie’ –, ziet artikel 6:89 BW slechts op gevallen van ondeugdelijke nakoming en niet (mede) op gevallen waarin in het geheel geen prestatie is verricht, zoals in dit geval waarin, zoals het hof in r.o. 3.8 heeft geoordeeld, de pensioenrechten alsnog moeten worden verdeeld (vgl. HR 23 maart 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ3531).

De man beroept zich ook op rechtsverwerking. Aan de omstandigheden dat de vrouw een bevel tot verdeling heeft gevorderd in de echtscheidingsprocedure, zij zich het grootste deel van de huwelijksgemeenschap heeft toegeëigend en 26 jaar heeft gewacht voordat zij terugkwam op de boedelverdeling, heeft de man het vertrouwen kunnen ontlenen dat de vrouw haar aanspraak niet meer geldend zou maken. Ter zitting in hoger beroep heeft de man daarnaast gewezen op de alimentatieprocedures die partijen hebben gevoerd. Bij geen van deze procedures is ooit iets naar voren gebracht waaruit de man kon afleiden dat hem nog een vordering ten aanzien van zijn ouderdomspensioen boven het hoofd hing. Ook wordt de man onredelijk benadeeld door de late aanspraak van de vrouw.

Het hof overweegt het volgende. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, is tijdsverloop volgens vaste rechtspraak onvoldoende om rechtsverwerking aan te nemen, maar zijn bijzondere omstandigheden vereist als gevolg waarvan bij de man het gerechtvaardigd vertrouwen is gewekt dat de vrouw haar aanspraak niet meer geldend zou maken, hetzij dat de man in zijn positie onredelijk zou worden benadeeld in geval de vrouw haar aanspraak alsnog geldend zou maken. De omstandigheden dat de vrouw tijdens de echtscheidingsprocedure een bevel tot verdeling heeft gevorderd en tijdens de alimentatieprocedures het ouderdomspensioen niet aan de orde heeft gesteld, zijn niet zodanig bijzondere omstandigheden dat de man daaruit een gerechtvaardigd vertrouwen heeft mogen ontlenen dat de vrouw geen aanspraak meer zou maken op een deel van het door hem opgebouwde ouderdomspensioen. Het gevorderde bevel tot verdeling houdt immers niet meer in dan dat partijen tot verdeling moeten overgaan, terwijl tussen partijen niet in geschil is dat de alimentatieprocedures betrekking hadden op de kinderen. Het ouderdomspensioen speelde in deze procedures geen enkele rol.

Ten slotte stelt de man dat de eisen van redelijkheid en billijkheid gelden bij de verdeling. De vrouw bevindt zich in een betere financiële situatie dan de man. Dat blijkt onder meer uit het feit dat zij niet op toevoeging procedeert. Het hof oordeelt dat de man niet heeft gemotiveerd dat hij niet tot enige uitkering in staat is. Niet alleen heeft hij geen informatie gegeven over zijn uitgaven, maar daarnaast is in tegenstelling tot hetgeen de man betoogt, zijn inkomen en

meer in het bijzonder de hoogte van zijn pensioen niet bekend. De in het geding gebrachte opgave van het ABP betreft slechts de opgebouwde pensioenaanspraken tot aan de datum van de echtscheiding, terwijl de man daarna ook nog pensioenaanspraken heeft opgebouwd, die inmiddels tot uitkering zijn gekomen. Onder deze omstandigheden kan het hof zijn stelling dat de vrouw zich in een betere financiële situatie bevindt – hetgeen de vrouw overigens betwist –, niet vaststellen. Het hof bekrachtigt het vonnis van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 09-04-2019

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2019:1231

Zaaknummer: 200.239.093/01

RECHTSPRAAK

Bijstandsverhaal. Man is onderhoudsplichtig door erkenning van het kind van zijn toenmalige partner, van wie hij niet de biologische vader is. Hij is maar kort in het leven van het meisje geweest. Op grond daarvan wordt de draagkracht van de man over al zijn kinderen zodanig verdeeld dat hij slechts een minimale bijdrage verschuldigd is.

De man heeft eind 2014 een affectieve relatie gekregen met de moeder van de minderjarige. Hij heeft de minderjarige in februari 2015 erkend. Zij was toen ongeveer vier jaar. In juni 2015 is de relatie beëindigd. Sindsdien heeft de man geen contact meer gehad met het meisje of haar moeder. De man heeft in 2017 een verzoek tot vernietiging van de erkenning, dan wel nietigheid ingediend. Dat is afgewezen. De man is als juridische ouder onderhoudsplichtig jegens het kind. De gemeente zoekt verhaal op de man voor aan de moeder verleende bijstand.

De man stelt dat de lotsverbondenheid tussen hem en de minderjarige als verbroken kan worden beschouwd. De man wijst hiervoor op het feit dat hij niet de biologische vader is van de minderjarige. De man heeft geen enkel contact met de minderjarige en wordt niet geïnformeerd omtrent belangrijke gebeurtenissen. Indien de rechtbank van oordeel is dat lotsverbondenheid slechts een rol speelt bij partneralimentatie verwijst de man naar de jurisprudentie. Als voorwaarde wordt gesteld dat sprake dient te zijn van een meerderjarig kind. De man is van mening dat dit buiten beschouwing gelaten dient te worden, nu de man niet de biologische vader is van de minderjarige. De rechtbank is van oordeel dat lotsverbondenheid geen rol speelt bij kinderalimentatie. De rechtbank zal hier dan ook aan voorbijgaan.

De behoefte van het kind wordt bepaald op € 265 per maand. De draagkracht van de man bedraagt € 102 per maand. Daarbij wordt rekening gehouden met schulden van de man.

Vervolgens verdeelt de rechtbank de draagkracht van de man als volgt over de kinderen van de man. Daarbij beroept de rechtbank zich op HR 13 december 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZCo451, NJ 1992/178: een redelijke wetstoepassing brengt met zich dat wanneer iemand onderhoudsverplichtingen heeft jegens kinderen uit een eerste en een tweede relatie, terwijl

zijn draagkracht niet voldoende is om aan die verplichtingen volledig te voldoen, het voor onderhoud beschikbare bedrag tussen die kinderen wordt verdeeld, in beginsel gelijkmatig tenzij bijzondere omstandigheden tot een andere verdeling aanleiding geven, zoals het geval kan zijn bij een duidelijk verschil in behoefte.

Naar het oordeel van de rechtbank is in deze zaak sprake van zulke bijzondere omstandigheden. De rechtbank acht het niet redelijk om de draagkracht van de man gelijkmatig over de kinderen te verdelen. Vast staat dat de man maar een heel korte periode in het leven van de minderjarige is geweest en dat zij geen vader-kindrelatie met enige toekomst hebben. Dat het verzoek van de man tot vernietiging van de erkenning is afgewezen, maakt dat niet anders. Indien de draagkracht gelijkmatig verdeeld zou worden dan gaan de biologische kinderen van de man er financieel op achteruit ten gunste van dit kind. Dat vindt de rechtbank niet redelijk en wenselijk. De rechtbank vindt het gelet op het voorgaande redelijk dat de man een minimale bijdrage van € 25 per maand zal bijdragen aan de kosten van verzorging en opvoeding van het meisje en stelt de verhaalsbijdrage op dit bedrag vast.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 29-03-2019

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2019:1194

Zaaknummer: C/16/470587

RECHTSPRAAK

Doorhaling aantekening gezamenlijk gezag wegens misbruik DigiD-gegevens van de moeder. Moeder heeft geen toestemming gegeven tot gezamenlijk gezag. Verzoek van de vader tot gezamenlijk gezag wordt toegewezen.

De moeder verzoekt de griffier te gelasten om de aantekening in het gezagsregister van 2 september 2017 voor beide kinderen door te halen.

De vader voert verweer en concludeert tot afwijzing van het verzoek van de moeder. Hij verzoekt de rechtbank bij wijze van zelfstandig verzoek om, voor het geval het verzoek van de moeder wordt toegewezen, hem mede te belasten met het gezag over beide kinderen.

Doorhaling aantekening gezagsregister

De rechtbank oordeelt dat is komen vast te staan dat het gezamenlijk gezag van partijen over de kinderen niet op beider verzoek in het gezagsregister is aangetekend. Niet gebleken is immers dat de moeder heeft ingestemd met het gezamenlijk gezag. De moeder heeft onbetwist verklaard dat zij de Nederlandse taal niet goed beheerst en dat zij tijdens de relatie van partijen afhankelijk was van de vader wat betreft administratieve zaken. Zij wist niet wat een DigiD was. De stelling van de moeder dat de vader zonder toestemming het gezamenlijk gezag heeft aangevraagd, wordt bevestigd in de door de moeder overgelegde WhatsAppberichten uit de telefoon van de vader. De vader stelt dat de moeder in 2011 al haar toestemming had verleend voor het gezamenlijk gezag, maar heeft onvoldoende aangevoerd ter onderbouwing daarvan. Ook de stelling van de vader dat de moeder al eerder op de hoogte moet zijn geweest van het gezamenlijk gezag maakt dit oordeel niet anders.

De vader stelt dat partijen al geruime tijd gezamenlijk het gezag hebben uitgeoefend en dat dit nooit een probleem is geweest voor de moeder. Het wantrouwen tussen partijen ziet met name op het doorzoeken van de telefoon van de vader door de moeder en niet op de uitvoering van het gezamenlijk gezag. Daarnaast vindt de vader dat het gezamenlijk gezag in het belang van de kinderen is.

De moeder stelt dat zij niet wist dat partijen gezamenlijk met het gezag waren belast. In de periode waarin partijen gezamenlijk gezag hadden is er namelijk geen sprake geweest van een schoolwisseling of medische behandeling waarvoor de toestemming van beide ouders nodig was. Daarnaast vindt de moeder het gezamenlijk gezag niet in het belang van de kinderen. Vanwege het wantrouwen tussen partijen vreest de moeder dat de kinderen klem en verloren zullen raken tussen de ouders.

De Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) adviseert om het verzoek van de vader tot gezamenlijk gezag toe te wijzen. Het uitgangspunt in de wet is gezamenlijk gezag en in deze situatie zijn er geen redenen om daarvan af te wijken. De ouders wonen dicht bij elkaar en spelen beiden een belangrijke rol in het leven van de kinderen. Omdat de vader zo dichtbij betrokken is bij de kinderen is het in deze situatie vanzelfsprekend dat de ouders gezamenlijk het gezag uitvoeren.

De rechtbank ziet net als de Raad in hetgeen de moeder heeft aangevoerd onvoldoende aanleiding om af te wijken van het wettelijke uitgangspunt dat beide ouders belast worden met het ouderlijk gezag en wijst het zelfstandige verzoek van de vader toe.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 27-03-2019

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2019:1191

Zaaknummer: C/16/473896 / FO RK 19-76

RECHTSPRAAK

Einde samenleving. Gemeenschappelijke woning. Man verhoogt na uiteengaan het bedrag van de hypothecaire lening met € 20.000. Daardoor is de overwaarde bij verkoop € 20.000 lager uitgevallen. De vrouw vordert de helft van het nadeel: € 10.000. Nu de man de verhoging niet vooraf heeft besproken en onduidelijk is gebleven waaraan het geld besteed is, wijst het hof de vordering van de vrouw toe.

De vrouw stelt dat geïntimeerde zonder haar toestemming en medeweten de hypotheek (hypothecaire geldlening) met een bedrag van € 20.000 heeft verhoogd. Door deze verhoging is het bedrag aan overwaarde op de woning € 20.000 lager, hetgeen voor appellante een nadeel oplevert van € 10.000. De rechtbank heeft de vordering afgewezen.

Het hof overweegt als volgt. De woning behoorde partijen in mede-eigendom toe. Er is sprake van een eenvoudige gemeenschap en de aard van deze gemeenschap brengt met zich dat die geen schulden kan omvatten. Beide partijen dienen hun eigen aandeel in het goed te financieren, behoudens andersluidende afspraken. Als een deelgenoot ten behoeve van de gemeenschappelijke woning een beheersdaad wenst te verrichten, dient hij daarvoor de instemming te hebben van de andere deelgenoot, tenzij er sprake is van een situatie die geen uitstel kan dulden. In het onderhavige geval heeft geïntimeerde de hypothecaire lening met € 20.000 verhoogd. In zijn inleidende dagvaarding – randnummer 15 – heeft hij gesteld dat hij het bedrag van € 20.000 heeft opgenomen om de termijnen van de hypotheek te voldoen alsook om verbouwingen van de keuken en de badkamer te financieren. Vast staat dat geïntimeerde toentertijd in de woning woonde. Indien de verhoging van de lening daadwerkelijk voor de gemeenschappelijke woning noodzakelijk was, had het op de weg van geïntimeerde gelegen appellante hierover vooraf te informeren alsmede haar instemming daarvoor te vragen. Nu hij dat niet heeft gedaan en eveneens onduidelijk is waaraan hij het geld heeft besteed, komt de extra lening volledig ten laste van de man. Grief VI van appellante treft dus doel, hetgeen impliceert dat haar vordering jegens geïntimeerde van € 10.000 voor toewijzing gereed ligt.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 26-03-2019

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2019:790

Zaaknummer: 200.245.794/01

RECHTSPRAAK

HR: het hof heeft terecht geoordeeld dat, nu er sprake is van informeel samenwonenden, het beroep van de vrouw op overeenkomstige toepassing van artikel 1:87 BW niet opgaat, en dat aan de hand van het algemene verbintenissenrecht beoordeeld moet worden of de vrouw ter zake van haar investering in de woning van de man een vergoedingsrecht jegens de man geldend kan maken.

Partijen hebben een affectieve relatie gehad zonder samenlevingsovereenkomst. Tijdens deze relatie woonden zij in de woning van de man. Tijdens de relatie is deze woning verbouwd met geld van de vrouw althans haar moeder. In deze procedure vordert de vrouw van de man nominale vergoeding van de door haar gefinancierde verbouwingskosten. De rechtbank heeft deze vordering toegewezen, maar het hof heeft de vordering alsnog afgewezen.

Het hof oordeelde dat Boek 3 titel 7 BW niet op de onderhavige rechtsbetrekking van toepassing is omdat tussen partijen geen goederenrechtelijke gemeenschap bestaat. Er kan daarom voor de vrouw op basis van Boek 3 titel 7 BW jegens de man geen vergoedingsrecht ontstaan. Uit de dagvaarding volgt impliciet dat de vrouw haar vordering op de man baseert op een vergoedingsrecht. Zij stelt voorts dat nu de investering is gedaan voor 1 januari 2012 de nominaliteitsleer geldt. Voorts stelt de vrouw dat artikel 1:87 BW naar analogie kan worden toegepast bij samenlevers met en zonder contract. Het hof wijst erop dat artikel 1:87 BW alleen van toepassing is op gehuwde en geregistreerde partners. Samenlevers kunnen met elkaar overeenkomen dat dit artikel naar analogie op hun rechtsrelatie moet worden toegepast. De grondslag is dan het verbintenissenrecht. Wat zijn partijen met elkaar overeengekomen in het kader van hun samenleving; wie moet welke kosten dragen die verbonden zijn aan de samenleving, wie moet welke kosten dragen met betrekking tot de huishouding, zijn er verzorgingsplichten over en weer enzovoort. Op basis van hetgeen de vrouw heeft gesteld kan het hof niet vaststellen dat er tussen partijen afspraken zijn gemaakt met betrekking tot de kosten van hun samenleving. Ook op basis van feitelijk gedrag van partijen kan het hof niet vaststellen of er een overeenkomst tussen partijen bestaat met betrekking tot de kosten van de verbouwing. Niet bestreden is door de vrouw dat de man financieel niet in staat was om de

kosten van de verbouwing te kunnen voldoen. Op basis van de door de vrouw gestelde feiten en omstandigheden kan het hof evenmin vaststellen dat er sprake is van een ongerechtvaardigde verrijking aan de zijde van de man als gevolg van de verbouwing. Gesteld noch gebleken is dat er sprake is van een verrijking aan de kant van de man. Het hof is van oordeel dat op basis van de door de vrouw gestelde feiten en omstandigheden geen rechtsgrond is op basis waarvan zij een vordering heeft op de man met betrekking tot de verbouwing van het woonhuis van de man.

In cassatie klaagt de vrouw dat het hof blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting. Deze klacht faalt omdat het oordeel van het hof juist is. Blijkens artikel 3:166 lid 1 BW is een gemeenschap in de zin van titel 7 van Boek 3 BW aanwezig wanneer een of meer goederen toebehoren aan twee of meer deelgenoten gezamenlijk. Nu vaststaat dat de woning uitsluitend aan de man in eigendom toebehoort, kan met betrekking tot deze woning geen gemeenschap in de zin van titel 7 van Boek 3 BW bestaan, en derhalve ook niet een uit zodanige gemeenschap voortvloeiend vergoedingsrecht. De omstandigheid dat de vrouw in de woning heeft geïnvesteerd, maakt dat niet anders.

Voorts klaagt de vrouw over het oordeel van het hof dat voor samenwonenden (uitsluitend) het algemene verbintenissenrecht geldt. Volgens de vrouw wordt de rechtsbetrekking tussen samenwonenden ook beheerst door de eisen van redelijkheid en billijkheid, op grond waarvan een vergoedingsrecht kan ontstaan, ook als partijen hierover vooraf niets geregeld hebben.

De Hoge Raad oordeelt dat in het oordeel van het hof – terecht – als uitgangspunt ligt besloten dat de vermogensrechtelijke verhouding tussen informeel samenlevenden niet wordt bepaald door de regels die in de titels 6-8 van Boek 1 BW voor echtgenoten en geregistreerde partners zijn opgenomen, en dat die regels zich niet lenen voor overeenkomstige toepassing op de verhouding tussen informeel samenlevenden. Het hof heeft daarom terecht geoordeeld dat het beroep van de vrouw op overeenkomstige toepassing van artikel 1:87 BW niet opgaat, en dat aan de hand van het algemene verbintenissenrecht beoordeeld moet worden of de vrouw ter zake van haar investering in de woning een vergoedingsrecht jegens de man geldend kan maken. Daarbij ligt het in de rede te onderzoeken of tussen informeel samenlevenden een overeenkomst bestaat die, mede in aanmerking genomen de in artikel 6:248 lid 1 BW bedoelde aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid, (ook) de vermogensrechtelijke aspecten van hun samenleving regelt (art. 6:213 BW). Van een dergelijke overeenkomst kan sprake zijn doordat de informeel samenlevenden met betrekking tot de vraag voor wiens rekening de kosten van hun samenleving of van specifieke uitgaven moeten komen, een schriftelijke samenlevingsovereenkomst zijn aangegaan, of uitdrukkelijke dan wel stilzwijgende afspraken hebben gemaakt. Daarnaast is mogelijk dat een van de informeel samenlevenden, indien aan de voorwaarden van onverschuldigde betaling of

ongerechtvaardigde verrijking is voldaan, op een van die gronden een aanspraak heeft op teruggave of vergoeding van bepaalde uitgaven die zijn gegeven aan of ten gunste zijn gekomen van de andere informeel samenlevende.

In lijn met het voorgaande heeft het hof in de eerste plaats onderzocht of tussen partijen afspraken zijn gemaakt of anderszins een overeenkomst bestaat met betrekking tot de kosten van hun samenleving of de kosten van de verbouwing. Daarbij is het hof tot de conclusie gekomen dat de vrouw onvoldoende heeft gesteld om een dergelijke afspraak of overeenkomst aan te nemen. Voorts heeft het hof geoordeeld dat op basis van de door de vrouw gestelde feiten en omstandigheden niet kan worden vastgesteld dat sprake is van een ongerechtvaardigde verrijking aan de zijde van de man. Voor het oordeel dat de man zich de kosten van de verbouwing heeft bespaard en aldus is verrijkt, is nodig dat, als de vrouw die kosten niet voor haar rekening had genomen, de man die kosten zelf zou hebben gemaakt of verplicht was te maken. In het licht van het – in cassatie onbestreden – oordeel van het hof dat de man financieel niet in staat was om de kosten van de verbouwing zelf te voldoen, bestaat echter geen feitelijke grondslag om te kunnen aannemen dat de man die kosten zelf zou hebben gemaakt. Voorts laten de stukken van het geding geen andere conclusie toe dan dat op de man geen verplichting rustte zijn woning te verbouwen of daarvoor kosten te maken. Een en ander brengt mee dat in dit geding niet kan worden gesproken van een ‘besparing’ van kosten aan de zijde van de man. Ook voor het overige heeft de vrouw geen feiten of omstandigheden aangevoerd die het oordeel kunnen dragen dat sprake is van een verrijking aan de kant van de man. Het voorgaande laat evenwel onverlet dat tussen informeel samenlevenden een rechtsverhouding bestaat die mede door de redelijkheid en billijkheid wordt beheerst. Dat informeel samenlevenden ervan hebben afgezien een wettelijk geregelde vorm van samenleving aan te gaan of over de vermogensrechtelijke aspecten van hun samenleving uitdrukkelijke of stilzwijgende afspraken te maken, staat daaraan niet in de weg. De afspraak om te gaan samenleven, raakt in de praktijk onvermijdelijk ook hun vermogensrechtelijke verhouding. Ook als ter zake van bepaalde uitgaven niet een vergoedingsrecht van de ene samenlevende jegens de andere samenlevende kan worden aangenomen op grond van een tussen partijen gesloten overeenkomst of op grond van de overige in Boek 6 BW geregelde rechtsfiguren, kan zo’n vergoedingsrecht in verband met de bijzondere omstandigheden van het geval voortvloeien uit de in artikel 6:2 lid 1 BW bedoelde eisen van redelijkheid en billijkheid. Nu in dit geval de vrouw aanspraak maakt op vergoeding van haar investering, ligt het op haar weg om de bijzondere feiten en omstandigheden te stellen die naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid meebrengen dat zij een vergoedingsrecht jegens de man heeft. Zij heeft haar vordering echter uitsluitend gebaseerd op overeenkomstige toepassing van artikel 1:87 BW, welke grondslag ontoereikend is. De stukken van het geding laten geen andere conclusie toe dan dat de vrouw geen bijzondere feiten en

omstandigheden heeft gesteld die, ervan uitgaande dat de man financieel niet in staat was om de kosten van de verbouwing zelf te voldoen en door de verbouwing niet is verrijkt, kunnen meebrengen dat zij desalniettemin een uit de eisen van redelijkheid en billijkheid voortvloeiend vergoedingsrecht jegens de man heeft.

De Hoge Raad verwerpt het beroep van de vrouw.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-05-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:707

Zaaknummer: 18/00773

Wetsartikelen: 3:166 BW, 1:87 BW en 6:2 BW